

bi se dalo govoriti tudi o močnem zvišanju davčnih bremen. Toda sedaj gre posebej kmetijski stan in z njim kmetijski delavski stan novi težki krizi nasproti: cene njegovim proizvodom naglo in splošno padajo, cene vsem industrijalnim in uvoznim predmetom, katere kmetijsko ljudstvo kupovati mora, pa še vedno ne prestanto rastejo. Ravno zato pa moramo biti tem bolj pazljivi pri upeljavi novih davkov!

Običajna sredstva za dosego proračunskega ravnotežja.

Za dosego ravnotežja v državnem proračunu se poslužujemo navadno sledečih sredstev: 1. črtanje ali odložitve, oziroma omejitve nameranih investicij, 2. najetje dolgoročnih ali kratkoročnih državnih posojil, bodisi zunanjih, bodisi notranjih, 3. zvišanje dohodkov iz državnih podjetij — železnice, pošta, telegraf, telefon itd., 4. upeljava novih davkov in zvišanje obstoječih in podražanje monopolističnih predmetov in razširjenje monopola na druge predmete, 5. pomnožitve papirnatega denarja.

Vseh teh označenih sredstev so se pri dosedanjem državnem gospodarstvu finančni ministri naše države posluževali. Toda vsaka reč ima svoje meje, tako tudi uporaba teh sredstev.

Zunanje posojilo.

Z ozirom nato, da je naša država mnogo trpela pod posledicami vojske — saj so se uničevala in obrabila n. pr. vsa prometna sredstva do skrajnosti (ceste, železniški tiri, lokomotive, vagoni: vse je ali poškodovano ali uničeno) bi bilo še najumestnejše, ako bi država za takšne in slične svoje naprave uporabljala večja posojila na dolgotrajen odplačevalni termin (čas). Toda mi velikih posojil ne moremo dobiti, ker tudi v velikih zapadnih državah denarja ni. Francoska investira vse doma, ker mora popolnoma obnoviti in popraviti ogromne pokrajine, ki so bile po svetovni vojski popolnoma razdejane in mesta razrušena. Angležka ima svoje velike finančne težave

in v ravnotako Amerika, katera bi pač dala za silno drag denar blago, nikakor pa ne denarja. Uvaževati pa je tudi treba, da vlada v tujem svetu še nezaupanje nasproti naši državi, ker finančni zunanji svet ne pozna dovoljno našega bogastva in možnosti razvoja in ne uvažuje tudi trdne naše volje, da hočemo Srbi, Hrvat in Slovenci našo državo krepiti in da so prazna italijanska in frankovska prorokovanja in sumničenja. Tudi imamo že zunanji posojil precej; o njih bom govoril pri odstavku: dolgovi.

Kako je z državnimi podjetji?

Znano je, da državna podjetja že pred vojsko, torej v normalnem gospodarskem stanju niso dajala državam kaj prida dobička, temveč so bila prav blizu pasivnosti. Se slabše je v tem oziru sedaj. Naša pošta, naš brzojav, telefon, naše železnice, vse je kljub zvišanim pristojbinam več ali manj pasivno. Ta podjetja in naprave so do skrajnosti izrabljena, nihče jih ni popravil, ali pa ne zadostno in z dobrim materialom tekom vojske zadnjih pet let. Sedaj pa je drag material in so vsled draginskih razmer zvišane plače uslužbencev, ki vzamejo skoro vse dohodke.

Ze sedaj občutimo silno težko podražanje pri vseh državnih podjetjih in naravnost izključeno je, da bi zamogli in smeli pričakovati Bog vedi kakšnih posebnih dohodkov v korist državnemu proračunu iz teh naprav. Tudi so te naprave takšnega značaja, da se pristojbine odnosno plačila več zvišati ne smejo, ker sicer naprave same postanejo predrage in ne služijo ljudstvu in socialnim ter gospodarskim njegovim potrebam. To velja o pošti ravnotako, kakor o železnici. Posebnega kritja državnih potrebščin iz državnih podjetij ni pričakovati.

Tudi izpopolnjevanje teh naprav bo šlo počasi naprej: saj veste, kakšne težave imate sami pri svojih privatnih zgradbah, kakšne pri občinskem gospodarstvu in pri okrajnih zastopih!

nik M. Krajnc. Po njegovem govoru se je razvil živahen razgovor. S posebno ogorčenostjo so navzoči kmetje povdarjali krivično mero, s katero se določajo cene kmetijskim pridelkom, dočim se trgovci glede cen pristo giblejo. Če bo šlo tako naprej, bo kmetijski stan v nekaj letih na tleh. Zato je tembolj treba, da se kmetijsko ljudstvo združi v eno samo, močno Kmetijsko zvezo! Vrli naši šentlovrenčki možje so odločno obsojali „Samostojno kmetijsko stranko“, ki hoče kmetijsko ljudstvo razcepiti v dva tabora in ravno s tem največ škoduje kmetijski edinstvi, ki nas edina mora rešiti.

Navodila.

Občinske volitve se bližajo. Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Mariboru (Cirilova tiskarna) ima na razpolago za naše zaupnike knjižico „Uredbo o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji.“ Cena izdoda 5 K. Ker je le še malo izvodov v zalogi, naj vsakdo, ki hoče biti poučen o občinskih volitvah, takoj naroči to knjižico. Pošljite denar naprej po poštini nakaznici. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Krajevni organizaciji KZ priporočamo da nam vsaj 14 dni naprej naznanijo, kje in kedaj želijo prirediti shod in če potrebujejo govornike. — Sklicujte pridno seje krajevnih odborov KZ. Občinske volitve so pred durmi.

Občinski zbori Kmetijskih podružnic so naznanjeni v listu „Kmetovalec.“ Zaupnike nujno prosimo, da povabijo vse naše pristane na te zbere. Pročajte nam takoj natančne naslove izvoljenih delegatov. — Tajništvo KZ.

Zveza viničarjev.

Shod viničarjev v St. Ilju v Sl. g. Po rani sv. maši se je v nedeljo 8. t. m. vršil tukaj viničarski shod. Po govoru govornika iz Maribora se je razvil živahen razgovor o vseh perečih vprašanjih. Vsi navzoči so tožili, da cene moki, katero morajo kupovati, zopet naraščajo in to brez vsakega vidnega vzroka, da pa cene sadju, katerega je letos v izobilju, padajo tako nizko, da se sadja niti pobirati ne izplača. Posebno slabo se godi viničarjem, katerih gospodarji prebivajo v Avstriji. Viničarji dobivajo sramotno nizko plačo. Navedel se je slučaj, da dobi tak viničar letno plačo (štant) 24 K! Gospodar je vezan viničarju dajati živila, a naša pametna finančna straža niti teh živil ne pusti čez mejo v našo na živilih itak bogato državo. Zadnji čas je, da se naše oblasti zganajo in napravijo red. Viničarji, katerih gospodarji so tuji državljeni, naj do izvedbe agrarne reforme postanejo upravitelji zemlje, katero obdelujejo. Gospodarjem pa naj se po obračunu pozneje izplača primeren znesek kot čisti dohodek njih zemlje. Le na ta način bo zagotovljeno pametno in uspešno obdelavanje naše zemlje in se bodo mogla ohraniti prepotrebna gospodarska poslopja, za katera sedaj gospodar noče, viničar pa ne more skrbeti.

Shod viničarjev pri Novi cerkvi v Haloza h. V nedeljo, dne 8. avgusta, po rani sv. maši, se je vršil shod viničarjev za župnijo Sveta Trojica v Halozah pri podružnici Nova cerkev. Shod je bil izvanredno dobro obiskan. Predsedoval je viničar Sprah Anton iz Podlehnik, ki je prav spretno vodil celo zborovanje. Zborovalci so z velikim zanimanjem poslušali izvajanja delavskega tajnika iz Maribora, ki je podrobno poročal o viničarski organizaciji in o potrebi iste. Na razna stavljen vprašanja sta odgovarjala tajnik Fekonja in župnik B. Potrč, kateri je veliko pripomogel, da je zborovanje tako lepo uspelo. Ustanovila se je skupina viničarjev za župnijo Sv. Trojica v Halozah. Izvolil se je odbor, ki je takoj začel delovati. Splošno se je pokazalo, da bo ta skupina izvrstno delovala v zboljšanje položaja svojim članom.

Odbor Zveze viničarjev mariborskega okrožja ima svojo redno mesečno sejo v nedeljo, dne 22. avgusta, ob 10. uri dopoldne v dvorani Jugoslov. strokovne zveze v Mariboru.

Mladinska organizacija.

Shodi in tabori.

15. avgusta:

Orli.

V Ribnici na Pohorju po večernicah ustanovitev Orla in Orlice. Ustanovnega shoda se udeležijo Orli in Orlice iz Maribora ter Mladeniška in Dekliška zveza pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. Govori g. M. Krajnc.

Orlovski odsek v Jarenini priredi veselico z igro, godbo, petjem in drugim. Pridite domačini in sosede!

V Svetinjah pri Ormožu mladinski shod. Spored: Ob pol 9. uri sprejem, ob pol 10. uri sv. opravilo. Po sv. opravilu ustanovitev orlovskega odseka. Popoldne po večernicah igra in javna televadba na vrtu Franca Vršič. Prireditve se udeležijo: predsednik Orlovске zveze br. Pirc, g. posl. Vesenjak in č. g. dr. Medved.

20. avgusta:

Zene in dekleta.

V Cirkovcah pri Pragerskem za celo Dravsko polje. Ob pol 11. uri sv. maša z nagovorom, potem tabor zunaj cerkve. Govore dekleta iz raznih župnij in govornik iz Maribora. Popoldne po večernicah igra: „Skrivnostna zaroka.“

Kdo se oprusti vojaške službe?

Glede vojaškega službovanja in glede oprostive veljajo sledeča določila, ki se naj navajajo v prošnjah za oprostitev. Vojno ministrstvo je dne 5. aprila izdalo novo naredbo za vojaško službo, ki traja pri pehoti 18 let kot polna doba ali kot 12 mesecev skrajšana službena doba. Glavni in bistveni slučaji iz naredbe so sledeči: I. Popolna oprostitve vojaške službe pride v poštev: 1. Ako ima rekrut samo očeta (nič bratov), ki je že 60 let star, ni sposoben za delo in plačuje najmanj 21 kron neposrednih davkov. 2. Ako so v družini samo ženske, a moški pod 16. letom. 3. Ako ima rekrut ali samo enega starejšega brata, ki pa ni sposoben za delo in upravo posestva ter spada k nadložnim, od očeta, že 60 let starega. II. Skrajšana doba, t. j. 12 mesecev, pride v poštev: 1. Ako ima novinec samo očeta, ki je 60 ali večlet star, toda sposoben za delo in upravo imetja ter plačuje neposrednega davka 21 kron ali več. 3. Ako je oče star 60 ali več let, brat pa 17 do 20 let. 4. Ako nima novinec očeta, pač pa mlajše brate kot je sam. V tem

slučaju se novincu preloži nastop službe za eno leto ali dve, nato pa služi 12 mesecev. 5. Ako ima rekrut samo ženo in otroke, ter je samohran ali samec, t. j. ako je posedoval kako posestvo, ki ga mora sam obdelovati in voditi ter plačuje najmanj 21 kron neposrednih davkov, ga lahko popolnoma oprostijo. Ako pa ni ničesar posedoval, služi polno dobo. 6. Ako ima rekrut le starega očeta (deda) nad 60 let starega, ter očeta najmanj 40 let starega, ki pa je služil polno dobo. 7. Ako ima rekrut le enega brata, ki je starejši kot on sam, je delazmožen ter plačuje najmanj 21 kron neposrednega davka. 8. Ako je brat dela popolnoma nezmožen in ni služil v vojski.

Kdor pa ima pravico za popolno oprostitve ali za skrajšano službo, naj vloži pravočasno kratko prošnjo na pristojno pukovsko okružno komando. Prošnjo je treba kolkovati s 4 kronami, vsako prilogo (družinski list, posestni list, davčno potrdilo itd.) pa z 2 kronama.

jala Poljake v to vojno, sedaj noče ali ne more pomagati in bi najraje, da bi šli v boj zoper boljševike drugi: Čehi, Jugoslovani, Rumunci. Seveda odklanjajo vsi take ponudbe.

Italija.

V državnem zboru je minister zunanjih zadev grof Storza v svojem govoru o jadranskem vprašanju zahteval, naj se popolnoma uklonimo Lahu, in mu delamo še lepe komplimente. Mož se bode že prepričal, kako trd oreh je to jadransko vprašanje.

Kmetijska zveza.

Naznanila.

Naši shodi. Kmetijska zveza priredi te-le shode: dne 15. avgusta po rani maši pri cerkvi pri Sv. Trojici v Halozah, 15. avgusta po ranem opravilu v Mozirju, isti dan ob 2. uri popoldne v Bočni, dne 22. avgusta po rani maši v Prevaljah, popoldne v St. Danijelu in Kotljah na Koškem.

Shodi zaupnikov Kmetijske zveze se vršijo pri hodnji tedej za okraje Ptuj, Ormož in Ljutomer. V Ptuj se zberejo zaupniki iz celega okraja v ponedeljek 16. avgusta v prostorih Kmetijske posojilnice, v Ormožu v torek 17. avgusta v Ormoški posojilnici in v Ljutomeru v sredo 18. avgusta v Okrajni posojilnici. Začetek ob 9. uri (po novem času). Radi važnosti prosimo, da zaupniki zanesljivo pridejo.

Poročila.

Marija Reka. Visoko v hribih smo doma, a kljub hujskanju od strani „Samostojnih“ in „rdečih“ je ostala cela župnija z malimi izjemami v taboru Slov. kmetijske zveze. Dne 8. avgusta je Kmetijska zveza priredila shod, na katerem nam je tajnik Zebot govoril o položaju, o volitvah in o organizaciji. Govorila sta še g. Agrež in mladenič Golavšek od Sv. Jurja ob T. Izvolil se je krajevni odbor KZ., kateremu načeluje vrl posestnik Jakob Zmrzlikar, nadomestuje ga pa mlad korenjak Jernej Zakojnssek. Z uspehom shoda smo prav zadovoljni.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Lovrenčko nedeljo, 8. avgusta, smo imeli po rani sv. maši lepo obiskan shod Kmetijske zveze. Govoril je g. ured-

Politični ogled.

Jugoslavija.

V naši državi imamo trajno ministrsko krizo. Dosedanji ministrski predsednik Milenko Vesnić je dobil od vladarja naročilo, naj sestavi novo vlado. Najnovejša poročila pa javljajo, da se mu ni posrežilo in je že vrnil vladarju svojo nalogo. Dvoje najmočnejših strank, radikaleci in demokrati, se ne morejo sporazumeti med sabo. Sporazumeti se ne morejo predvsem v vprašanju izvoza. Demokrati hočejo, naj bo izvoz v tuje države prost vsakomur, da bi imeli dobiček samo veliki kapitalisti, takozvani izvozniki. Radikaleci in z njimi naša stranka, pa hočejo, naj se vrši izvoz potom poljedelskih zadrug in pod državnim nadzorstvom. Pri celi krizi gre torej demokratom predvsem za lastni žep, za dobiček demokratiških kapitalistov.

Na Koroskem je pričela poslovati takozvana antantna misija in pripravljati za glasovanje. V Celovcu so se nastanili zastopniki Anglije, Francije in Italije, ki tvorijo takozvano glavno komisijo. Podkomisije so v Borovljah, v Velikovu, v Pliberku, v Doberlivasi, v Železni Kapli in v Rožeku. Nemci delajo z velikimi denarnimi sredstvi in z nasiljem. Pa kljub temu bo zmaga naša, ako se ne zgodi kakšna prav posebna krivica.

V Maribor je prispela antantna komisija, ki bo na Stajerskem natančneje določala meje. Stanujejo vsi skupaj v hotelu „Meran“, na katerem bodo sedaj plapolale zastave vseh zmagovitih držav, med njimi celo Japonske.

Rusija—Poljska.

Med Rusi in Poljaki divjajo nadalje boji v največjih razmerah. Poljske armade so porazene in se umikajo korak za korakom z veliko odpornostjo. Priznati se mora, da se ustavljajo Poljaki z velikim navdušenjem in hrabrostjo, toda ruska premoč je ogromna. Zares čudovito je, kako so ruski boljševiki spravili na noge tako veliko bojno moč. Rusi se bližajo Varšavi od dveh strani, poljska vlada je iz Varšave pribežala v Krakov, v Galiciji se bije vzhodno od Lvova, približno tam, kjer so bili v začetku svetovne vojne Avstrijci tako strahovito tepeni, velika in odločilna bitka. Antanta, ki je zapel-